

ресурсами, інфраструктурою і кадрами, якщо держава не візьме на себе таку місію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наступні 1000 днів: заходи економічної політики для України. – К.: Німецька консультативна група з питань економіки при Уряді України, 1999.
2. Кісіль М.І. Тенденції та напрями активізації аграрного інвестиційного процесу // Економіка АПК. – 2002. – № 4. – С. 66-71.

УДК 338.432:631.115

ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНОГО РИНКУ

*В.В.Гречкосій, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Миколаївський державний аграрний університет*

І.Г.Гуров, магістрант

Миколаївський державний гуманітарний університет ім.П.Могилу

Функціонування економічної системи, її рівновага та динаміка забезпечується діяльністю ринкових інститутів. Кожен з них являє собою спеціальну організацію, яка діє в межах особливого ринку.

Ринок — об'єктивна економічна категорія товарно-грошових відносин і успішно функціонує при наявності самодостатньої ринкової інфраструктури та єдиних правил функціонування ринку з прозорою системою державного регулювання.

Сукупність пов'язаних між собою інститутів, що діють у межах особливих ринків та виконують особливі функції, складає інфраструктуру ринкової економіки. Формування і функціонування повноцінного сільськогосподарського ринку значною мірою залежить від наявної ринкової інфраструктури. Вона складається з сукупності галузей та видів діяльності, що обслуговують ринок, забезпечують безперервність його функціонування і створюють умови для нормального розвитку ринкових відносин.

В Україні на нинішньому етапі формування ринкових відносин виникає необхідність вдосконалення ринкової інфраструктури і її функціонування. Важливо це зараз, коли економічна ситуація пол-

іпшилася, і ринок, виходячи далеко за межі обміну, координує не лише виробництво, а й усі соціальні процеси, належну увагу слід приділяти ринковій інфраструктурі та виконанню її функцій.

Функціонування аграрного ринку і класифікація ринкової інфраструктури, її специфічний зміст визначається особливостями ринків і викладені в працях П.Т.Саблука, П.І.Гайдуцького, О.В.Крисального, В.П.Ситника та ін.

На ринку товарів та послуг діють:

- товарні біржі;
- підприємства оптової торгівлі;
- заготівельні пункти;
- ярмарки та аукціони;
- фірми, що займаються збиранням, обробкою та постачанням інформації для учасників ринкових відносин, рекламою, маркетингом;
- різні посередницькі компанії;
- сервісні служби та ін.

Діяльність усіх цих ланок інфраструктурного ринку заповнює економічний простір своєрідними “полюсами”, до яких належать і виробники і споживачі. Основна функція інфраструктури ринку полягає в тому, щоб пов’язати один з одним головні відділи господарського виробництва. Інфраструктура ринку товарів та послуг забезпечує рух товарних потоків у галузевому та регіональному напрямках, організовує підписання контрактів на постачання товарів, збут продукції та обслуговування виробників. Елементи даної інфраструктури володіють дуже важливою здатністю швидко реагувати на сигнали, які ведуть від попиту. Це дає можливість ринку досить оперативно справлятися з диспропорціями та дефіцитами, які виникають в економіці і таким чином підтримують у ній необхідну рівновагу.

Метою даної роботи є подальше вивчення роботи інфраструктури аграрного ринку Миколаївської області по закупівлі сільськогосподарської продукції у товаровиробників, аналіз їх діяльності та намічення шляхів і цілей подальшої ефективної роботи.

В Миколаївській області активізувалась робота аграрного рин-

ку після Указу Президента “Про заходи щодо забезпечення функціонування аграрного ринку” від 6 червня 2000 року. В області функціонує Чорноморська товарна біржа АПК, яка здійснює операції щодо надання послуг по укладанню угід купівлі-продажу сільськогосподарської продукції, а також укладання і реєстрація експортних поставок. Так, об’єми реалізації сільськогосподарської продукції на експорт у 2001 році склали 328,3 млн. грн., у 2002 році – 1037 млн. грн., і за 11 місяців 2003 року – 316,8 млн. грн. На жаль, внутрішні контракти – незначні, і в 2003 році склали 21,6 млн. грн, крім того, імпортовано продовольчої пшениці 63,3 тис. т на суму 53,2 млн. грн.

Станом на 1 січня 2004 року в області створено 23 агроторгових доми, які надають маркетингові послуги з продажу сільськогосподарської продукції. За три роки створено 26 обслуговуючих кооперативів, які надають послуги по ремонту і налагодженню техніки, транспортному обслуговуванню, виконанню будівельних робіт та ін.

У всіх населених пунктах області створено мережу пунктів заготівлі сільськогосподарської продукції. На 900 сіл їх створено 967. Результати діяльності заготівельних пунктів за 2001-2003 роки показано в табл.

З даних таблиці видно, що за 3 роки заготівельними пунктами закуплено сільськогосподарської продукції на 301,7 млн. грн., у т.ч. молока на 275,6 млн. грн. та іншої продукції на 26,1 млн. грн. Ці дані свідчать про те, що заготівельні пункти проводять закупівлю в основному молока і незначної кількості іншої продукції.

У більшості населених пунктів в області практично не організовано заготівлю м’яса, фруктів, овочів і іншої продукції рослинництва. Такий стан справ вимагає організації робіт і при необхідності спеціальних пунктів по заготівлі продукції рослинництва, удосконалювати ринкову інфраструктуру відповідно до розвитку виробництва сільськогосподарської продукції в кожному окремому господарстві і в населеному пункті. Ці заходи дадуть можливість в більших об’ємах заготовляти сільськогосподарську продукцію, постачати на ринок, стабілізувати ціни і в цілому поліпшити економічну ситуацію на внутрішньому ринку.

Наявність та робота заготівельних пунктів Миколаївської області за 2001-2003 роки

№	Найменування району	Кількість загот. пунктів, шт. на 1.01.2004 р.	Закуплено сільськогосподарської продукції, тис. грн.					
			2001 р.		2002 р.		2003 р.	
			Всього	У т.ч. молока	Всього	У т.ч. молока	Всього	У т.ч. молока
1	Арбузинський	28	871	871	1133	1133	2048	2048
2	Баштанський	43	8439	8439	8430	8430	8627	8627
3	Березанський	37	5081	4992	5721	5603	5430	5252
4	Березнегуватський	34	10296	10188	3745	3432	2382	2052
5	Братський	61	2129	2083	2130	2083	4680	4514
6	Веселинівський	57	6278	6278	1612	1612	2383	2383
7	Вознесенський	70	6905	5950	6900	6900	8466	6381
8	Врадіївський	36	3291	3291	4438	4438	5953	5054
9	Доманівський	71	6874	6303	6875	6300	9498	4831
10	Єланецький	30	3600	3600	968	968	3010	3010
11	Жовтневий	30	9946	8599	10478	8261	8642	8420
12	Казанківський	72	2402	2396	774	255	1313	1313
13	Кривоозерський	63	5808	4324	4057	4057	2432	2188
14	Миколаївський	59	4617	3697	5000	5000	5951	5343
15	Новобузький	57	7665	6647	3868	3849	6286	5971
16	Новодесський	88	10650	10445	10640	10440	12514	9864
17	Очаківський	16	3584	3584	3046	3046	3317	3317
18	Первомайський	42	2003	2003	1832	1832	2945	2945
19	Слігурівський	93	8993	8494	7029	5613	7852	6664
	Всього	967	109432	102184	88676	83252	103729	90177